

Merenkululaitos

TIEDOTUSLEHTI NRO 1/3.1.2000

ASETUS ALUSTEN KATSASTUKSISTA

Alusten katsastuksista on 3.12.1999 annettu asetus (1123/1999), jolla on toteutettu merenkulun eri yleissopimuksissa ja koodeissa hyväksytty yhdenmukaistettu katsastusjärjestelmä (Harmonized System of Survey and Certification) Suomen lainsäädännössä. Yleissopimuksiin liittyvät alusten katsastusmääräykset ja todistuskirjojen anto on yhdenmukaistettu siten, että katsastusten määrääjät sekä todistusten voimassaoloa ja niiden väliaikaista jatkamista koskevat säännökset vastaavat toisiaan.

Asetukseen on sisällytetty myös lastiviivakatsastuksia koskevat säännökset.

Asetus alusten katsastuksista (1123/1999) tuli voimaan 1.1.2000 ja sillä kumottiin vuonna 1983 annettu asetus alusten katsastuksista (748/1983) sekä asetus aluksen lastimerkistä (288/1973).

Toimistopäällikkö

Jukka Häkämies

Asiaa koskevat tiedustelut:

Merenkulkutoimisto

Dnro 17/00/99
ISSN 1455-9048

1123/1999

Asetus

alusten katsastuksista

Annettu Helsingissä 3 päivänä joulukuuta 1999

Liikenneministerin esittelystä säädetään 15 päivänä heinäkuuta 1994 annetun merilain (674/1994) 1 luvun 8 §:n 2 ja 3 momentin sekä aluksista aiheutuvan vesien pilaantumisen ehkäisemisestä 16 päivänä maaliskuuta 1979 annetun lain (300/1979) 3 §:n 1 momentin nojalla, sellaisena kuin niistä on merilain 1 luvun 8 §:n 2 momentti laissa 924/1998:

1 luku

Yleisiä säännöksiä

1 §

Soveltamisala

Merenkulkuun käytettävä suomalainen alus on katsastettava tämän asetuksen mukaisesti.

Tätä asetusta ei kuitenkaan sovelleta:

- 1) puolustusvoimien eikä rajavartiolaitoksen aluksiin, ellei niitä käytetä yleisessä liikenteessä kuljettamaan matkustajia tai lastia;
- 2) niihin kalastusaluksiin, joiden katsastuksesta säädetään erikseen;
- 3) lautta-aluksia lukuun ottamatta yleisillä teillä liikennettä välittäviin lauttoihin, joiden katsastuksesta säädetään erikseen;
- 4) vuokraveneisiin;
- 5) huvialuksiin; eikä
- 6) merenkululaitoksen tyyppihyväksymiin tai huviveneitä koskevien jäsenvaltioiden lakien, asetusten ja hallinnollisten määräysten lähentämisestä annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 94/25/EY mukaisesti hyväksyttyihin enintään 5,5 metrin pituisiin aluksiin; mainitut alukset tulee kuitenkin ilmoittaa merenkululaitoksen sille merenkuluntarkastustoimistolle, jonka alueella aluksia käytetään.

Epäselvissä tapauksissa merenkululaitos ratkaisee, onko tätä asetusta sovellettava aluksen katsastukseen.

Painelaitteiden ja nestekaasulaitteiden katsastuksista säädetään erikseen.

2 §

Määritelmiä

1. *Matkustaja-alus* on alus, joka kuljettaa enemmän kuin 12 matkustajaa. Matkustajaksi katsotaan mainittua lukumäärää laskettaessa jokainen muu henkilö kuin aluksen päällikkö ja laivaväkeen kuuluva tai muu, missä ominaisuudessa tahansa alukseen toimeen otettu tai siinä aluksen lukuun työskentelevä henkilö. Matkustajien lukumäärään ei kuitenkaan lueta yhtä vuotta nuorempia lapsia.

2. *Lastialus* on jokainen alus, joka ei ole matkustaja-alus.

3. *Kalastusalus* on lastialus, jota käytetään kalojen tai merieläinten pyyntiin.

4. *Säiliöalus* on lastialus, jonka lastitilat on rakennettu tai soveltuvat pääasiassa nestemäisen lastin kuljettamiseen irtolastina.

5. *Lautta* on ajoneuvokannellinen vesikuluneuvo, joka välittää yleisen tien liikenteen vesistön yli.

6. *Lautta-alus* on vapaasti ohjailtava lautta.

7. *Proomu* on alus, jolla ei ole omaa kuljetuskoneistoa.

8. *Merenkululaitoksen tyyppihyväksymä alus* on alus, joka täyttää yhteispohjoismaisten veneiden rakenne- ja hyväksymissäntöjen vedellä täytetyn veneen kelluvuus- ja vakavuusvaatimukset.

9. *Kotimaanliikenne* on liikennettä kotimaan satamien välillä. Kotimaanliikenteeseen rinnastetaan liikenne Saimaan kanavan ja siihen välittömästi liittyvien Venäjän vesi-

alueiden kautta Viipuriin sekä liikenne Viirevojn ja Viipurin välillä. Kotimaanliikenne jaetaan kolmeen liikennealueeseen seuraavasti:

1) liikennealue I käsittää joet, kanavat, satamat, järvet sekä sellaiset sisäsaaristoalueet, jotka eivät ole välittömästi alttiina aavalta mereltä tulevalle merenkäynnille samoin kuin lyhyet suojaamattomat väyläosuudet sisäsaaristossa;

2) liikennealue II käsittää ulkosaariston ja sellaiset saaristoalueet, jotka ovat välittömästi alttiina aavalta mereltä tulevalle merenkäynnille, muun muassa väyläosuuden Viirevoj-Santio, Kaunissaaren ja Porkkalan selät, Hangon läntisen selän, Gullkronan, Vidskärin ja Österskärin selät, Kihtin, Teilin sekä Selkämeren ja Perämeren rannikkoalueet;

3) liikennealue III käsittää avomerialueet kotimaanliikenteessä.

10. *Itämerenliikenne* on liikennettä kotimaanliikennealueen ulkopuolella Itämerellä mukaan lukien Suomenlahti ja Pohjanlahti sekä rajanaan Pohjanmereen Tanskan ja Ruotsin välillä Skagenin leveyspiiri 57° 44,8' pohjoista leveyttä.

11. *Lähiliikenne* on liikennettä itämerenliikennealueen ulkopuolella Pohjanmerellä sekä siihen liittyvillä vesillä, ei kuitenkaan kauempana kuin 12° läntistä pituutta eikä etelämpänä kuin 48° pohjoista leveyttä eikä pohjoisempana kuin 64° pohjoista leveyttä.

12. *Kaukoliikenne* on liikennettä lähiliikennealueen ulkopuolella.

13. *Kansainvälinen liikenne* on liikennettä ulkomaan satamien tai Suomen ja ulkomaan satamien välillä.

14. *Talviliikenne* on kulkua murretussa jääuomassa tai syöksyjä ottamalla kiintojäässä.

15. *Pohjan ulkopuolinen tarkastus* on tarkastus, joka toimitetaan joko aluksen ollessa telakoituna tai merenkululaitoksen hyväksymää menetelmää käyttäen aluksen ollessa vedessä.

16. *Bruttovetoisuudella* tarkoitetaan vuoden 1969 kansainvälisen aluksenmittausoppimuksen (SopS 31/1982) liitteessä I olevaa kaavaa käyttäen määritettyä bruttovetoisuutta.

17. *Peruskatsastuspäivämäärä* on se päivä, jolloin aluksen runko ensimmäisen kerran katsastetaan ennen aluksen asettamista liikenteeseen suomalaisena aluksena tai ennen aluksen asettamista uudelleen liikenteeseen

sen jälkeen, kun aluksen koneistoon tai runkoon on tehty olennaisia muutoksia, tai päivä jolloin vastaava rungonkatsastus laivanisännän pyynnöstä suoritetaan.

18. *Aluksen pituus* on 96 prosenttia kokonaispituudesta vesiviivalla, joka on 85 prosentin korkeudella pienimmästä mallisivu-korkeudesta mitattuna kölin yläreunasta, tai pituus keulan etureunasta peräsintukin keskipisteeseen samalla vesiviivalla, jos tämä mita-ta on suurempi. Aluksissa, joiden köli on suunniteltu kaltevaksi, tulee vesiviivan, jolla tämä pituus mitataan, olla suunnitellun vesi-viivan suuntainen. Alle 12 metriä pitkän aluksen pituus on kuitenkin sen suurin pi-tuus.

19. *Luokituslaitosdirektiivi* on alusten tar-kastamiseen ja katsastamiseen valtuutettuja laitoksia sekä merenkulun viranomaisten asi-aan liittyviä toimia koskevista yhteisistä säännöistä ja standardeista annettu neuvoston direktiivi 94/57/EY, sellaisena kuin se on muutettuna komission direktiivillä 97/58/EY.

20. *Hyväksytty luokituslaitos* on luokitus-laitosdirektiivin 4 artiklan mukaisesti hyväk-sytty laitos.

3 §

Katsastuksen tarkoitus

Katsastuksen tarkoituksena on varmistua siitä, että alus rakenteensa, koneistonsa ja varustuksensa puolesta täyttää aluksen tur-vallisuutta koskevien säännösten ja määräys-ten mukaiset vaatimukset ja että alus on aluksista aiheutuvan vesien pilaantumisen ehkäisemisestä annettujen säännösten ja määräysten mukainen.

Lisäksi katsastuksessa on varmistettava, että kansainvälisessä liikenteessä oleva alus, johon sovelletaan ihmishengen turvallisuu-desta merellä vuonna 1974 tehtyä kansainvä-listä yleissopimusta (SopS 11/1981) ja siihen liittyvää vuoden 1978 pöytäkirjaa (SopS 35/1981), jäljempänä SOLAS 1974 -yleisso-pimus, on hyväksytyn luokituslaitoksen laa-timien alusten runkoa, koneistoa sekä sähkö-ja hallintalaitteita koskevien sääntöjen tai vastaavina pidettävien merenkululaitoksen määräysten mukainen.

Vuoden 1966 kansainväliseen lastivii-vayleissopimukseen liittyvän vuoden 1988 pöytäkirjan ja SOLAS 1974 -yleissopimuk-seen liittyvän vuoden 1988 pöytäkirjan sekä alusten aiheuttaman meren pilaantumisen

ehkäisemisestä vuonna 1973 tehtyyn kansainväliseen yleissopimukseen liittyvän vuoden 1978 pöytäkirjan (SopS 51/1983) sopimuspuolen viranomaisen suorittama katsastus, peruskatsastusta lukuun ottamatta, tunnustetaan samanarvoiseksi tämän asetuksen mukaisen katsastuksen kanssa.

4 §

Aluskohtainen hyväksymishakemus

Uuden aluksen piirustusten hyväksymistä ja sen katsastusta koskeva hakemus on toimitettava merenkululaitokselle hyvissä ajoin.

Hakemuksiin tulee liittää merenkululaitoksen määräämät tiedot.

Olemassa olevasta aluksesta on toimitettava merenkululaitokselle tarpeelliset tiedot riittävän aikaisin ennen peruskatsastuksen aloittamista.

5 §

Katsastajat

Katsastuksen suorittaa merenkululaitos.

Merenkululaitos voi valtuuttaa hyväksytyn luokituslaitoksen suorittamaan katsastuksen kokonaan tai osaksi. Merenkululaitos voi antaa kotimaanliikenteessä olevan aluksen katsastuksen suorittamisen myös nimeämänsä katsastajan tehtäväksi.

Katsastusvaltuutuksen saanut luokituslaitos tai katsastaja on vastuussa merenkululaitokselle katsastuksen suorittamisesta merenkululaitoksen antamien ohjeiden mukaan.

Radioaseman katsastajat ja varakatsastajat määrää Telehallintokeskus.

6 §

Oikeus kieltäytyä katsastusvaltuutuksen antamisesta

Jos merenkululaitos valtuuttaa 5 §:n mukaisesti hyväksytyn luokituslaitoksen suorittamaan katsastuksia, se ei voi kieltäytyä antamasta katsastusvaltuutusta Euroopan unionin alueella sijaitsevalle hyväksytylle luokituslaitokselle, ellei siihen ole perusteltua syytä.

7 §

Valtuutusta koskeva sopimus

Merenkululaitoksen on tehtävä katsastusvaltuutuksesta kirjallinen sopimus hyväksytyn luokituslaitoksen kanssa. Sopimus on tehtävä merenkululaitoksen vahvistamalle lomakkeelle. Sopimukseen tulee sisällyttää ainakin luokituslaitosdirektiivin 6 artiklan 2 kohdassa mainitut asiat.

Sopimukseen on lisäksi sisällytettävä seuraavat ehdot:

1) luokituslaitos nimeää edustajansa, jolla on asuin- tai kotipaikka Suomessa ja joka käyttää luokituslaitoksen puhevaltaa tuomioistuimessa ja muun viranomaisen luona;

2) luokituslaitos antaa merenkululaitokselle tarvittavat tiedot luokittamansa aluksen luokan muutoksesta tai luokasta poistamisesta;

3) luokituslaitos ei anna todistus- tai turvallisuuskirjaa alukselle, joka on poistettu luokasta tai jonka luokkaa on turvallisuussyistä muutettu, ennen kuin luokituslaitos on neuvotellut merenkululaitoksen kanssa täyden tarkastuksen tarpeellisuudesta;

4) luokituslaitos toimii luokittamaansa alusta koskevissa asioissa yhteistyössä sata-mavaltion viranomaisten kanssa erityisesti poikkeavuuksien ja puutteiden korjaamiseksi;

5) luokituslaitos neuvottelee toisten luokituslaitosten kanssa teknisten standardiensä ja niiden täytäntöönpanon vastaavuuden ylläpitämisestä;

6) sopimukseen sovelletaan Suomen lakia.

8 §

Valtuutuksen peruuttaminen

Merenkululaitoksen on peruutettava hyväksytylle luokituslaitokselle antamansa katsastusvaltuutus, jos jäsenvaltiota on luokituslaitosdirektiivin 13 artiklassa säädettyä menettelyä noudattaen kehoitettu peruuttamaan direktiivin 4 artiklan mukaisesti antamansa luokituslaitoksen hyväksyntä.

Merenkululaitos voi peruuttaa hyväksytylle luokituslaitokselle antamansa katsastusvaltuutuksen myös, jos luokituslaitos laiminlyö velvollisuutensa suorittaa katsastus 7 §:ssä tarkoitetun sopimuksen mukaisesti.

9 §

Valtuutuksen peruuttaminen toistaiseksi

Huolimatta siitä, että hyväksytty luokituslaitos täyttää luokituslaitosdirektiivin liitteen mukaiset vaatimukset, merenkululaitos voi peruuttaa antamansa katsastusvaltuutuksen toistaiseksi, jos se katsoo, ettei luokituslaitos enää pysty suorittamaan katsastustehtävää sen puolesta.

Merenkululaitoksen on palautettava toistaiseksi peruutettu katsastusvaltuutus, jos Euroopan yhteisöjen komissio luokituslaitosdirektiivin 13 artiklan menettelyä noudattaen siihen kehottaa.

10 §

Valvonta ja tarkemmat ohjeet

Merenkululaitoksen on valvottava, että hyväksytty luokituslaitos suorittaa sopimukseen perustuvat tehtävänsä ja että se täyttää luokituslaitosdirektiivin liitteen mukaiset vaatimukset. Valvontatoimet on suoritettava joka toinen vuosi.

Merenkululaitoksen tulee toimittaa luokituslaitosdirektiivissä säädetty ilmoitukset Euroopan yhteisöjen komissiolle ja jäsenvaltioille.

Liikenneministeriö antaa tarvittaessa tarkemmat ohjeet luokituslaitosdirektiivissä säädetyn ilmoitusvelvollisuuden täyttämiseksi.

11 §

Katsastuksen toimittaminen

Laivanisännän on huolehdittava siitä, että alus katsastetaan, ja sovittava merenkululaitoksen tai merenkululaitoksen valtuuttaman hyväksytyn luokituslaitoksen kanssa katsastuksen ajasta ja paikasta.

Aluksen päällikön on huolehdittava siitä, että aluksessa on ennen katsastuksen alkamista suoritettu ne valmistavat toimenpiteet, joita katsastuksen järjestelmällinen ja viivytyksetön toimittaminen vaatii, sekä asetettava katsastajan käytettäväksi riittävä määrä apuhenkilöitä.

Katsastus on toimitettava siten, että siitä on alukselle mahdollisimman vähän haittaa ja viivytystä. Katsastuksen tulokset on mer-

kittävä merenkululaitoksen vahvistamalle lomakkeelle.

2 luku

Meriturvallisuuskatsastukset

12 §

Kansainvälisessä liikenteessä käytettävät matkustaja-alukset ja kotimaanliikenteessä käytettävät matkustaja-alukset, joiden bruttovetoisuus on vähintään 500

Kansainvälisessä liikenteessä käytettävälle matkustaja-alukselle ja kotimaanliikenteessä käytettävälle matkustaja-alukselle, jonka bruttovetoisuus on vähintään 500, on suoritettava:

1) *peruskatsastus* ennen aluksen asettamista liikenteeseen suomalaisena aluksena ja ennen aluksen asettamista uudelleen liikenteeseen sen jälkeen, kun aluksen koneistoon tai runkoon on tehty olennaisia muutoksia; sekä

2) *uusintakatsastus* vuoden kuluessa peruskatsastuksesta tai edellisestä uusintakatsastuksesta.

Uusintakatsastus voidaan suorittaa aikaisintaan kolme kuukautta ennen 1 momentin mukaista määräpäivää.

13 §

Kotimaanliikenteessä käytettävät matkustaja-alukset, joiden bruttovetoisuus on alle 500

Kotimaanliikenteessä käytettävälle matkustaja-alukselle, jonka bruttovetoisuus on alle 500, on suoritettava:

1) *peruskatsastus* ennen aluksen asettamista liikenteeseen suomalaisena aluksena ja ennen aluksen asettamista uudelleen liikenteeseen sen jälkeen, kun aluksen koneistoon tai runkoon on tehty olennaisia muutoksia; ja

2) *uusintakatsastus* viiden vuoden kuluessa peruskatsastuksesta tai edellisestä uusintakatsastuksesta; aluksen pohja on kuitenkin tarkastettava aikaisintaan kahden vuoden kuluessa ja viimeistään kolmen vuoden kuluessa peruskatsastuksesta tai edellisestä uusintakatsastuksesta; sekä

3) *vuosikatsastus* vuoden välein.

Uusintakatsastus voidaan suorittaa aikai-

sintaan kolme kuukautta ennen 1 momentin mukaista määräpäivää ja se tulee suorittaa kolmen kuukauden kuluessa määräpäivästä.

Talviliikenteessä käytettävän yli 20 vuotta vanhan matkustaja-aluksen pohja on katsastettava ulkopuolelta 1 momentin säännöksistä riippumatta vuosittain ennen kuin alusta uudelleen käytetään talviliikenteeseen.

14 §

Kansainvälisessä liikenteessä käytettävät lastialukset ja kotimaanliikenteessä käytettävät lastialukset, joiden bruttovetoisuus on vähintään 500

Kansainvälisessä liikenteessä käytettävälle lastialukselle ja kotimaanliikenteessä käytettävälle lastialukselle, jonka bruttovetoisuus on vähintään 500, on suoritettava:

1) *peruskatsastus* ennen aluksen asettamista liikenteeseen suomalaisena aluksena ja ennen aluksen asettamista uudelleen liikenteeseen sen jälkeen, kun aluksen koneistoon tai runkoon on tehty olennaisia muutoksia;

2) *uusintakatsastus* varustuksen ja rakenteen osalta viiden vuoden kuluessa peruskatsastuksesta tai edellisestä uusintakatsastuksesta;

3) *määräaikainen katsastus* radiolaitteiden osalta vuosittain ja varustuksen osalta aikaisintaan kahden vuoden kuluttua ja viimeistään kolmen vuoden kuluessa peruskatsastuksesta tai edellisestä uusintakatsastuksesta;

4) *välikatsastus* rakenteen osalta aikaisintaan kahden vuoden kuluttua ja viimeistään kolmen vuoden kuluessa peruskatsastuksesta tai edellisestä uusintakatsastuksesta; viiden vuoden aikana on suoritettava vähintään kaksi pohjan ulkopuolista tarkastusta siten, ettei niiden välinen aika ylitä kolmea vuotta; sekä

5) *vuosikatsastus* vuoden välein rakenteen ja varusteiden osalta niinä vuosina, jolloin ei tehdä väli- tai määräaikaikatsastusta.

Uusintakatsastus voidaan suorittaa aikaisintaan kolme kuukautta ennen 1 momentin mukaista määräpäivää.

15 §

Kotimaanliikenteessä käytettävät lastialukset, joiden bruttovetoisuus on vähintään 150 mutta alle 500

Kotimaanliikenteessä käytettävälle las-

tialukselle, jonka bruttovetoisuus on vähintään 150 mutta alle 500, on suoritettava:

1) *peruskatsastus* ennen aluksen asettamista liikenteeseen suomalaisena aluksena ja ennen aluksen asettamista uudelleen liikenteeseen sen jälkeen, kun aluksen koneistoon tai runkoon on tehty olennaisia muutoksia;

2) *uusintakatsastus* viiden vuoden kuluessa peruskatsastuksesta tai edellisestä uusintakatsastuksesta; sekä

3) *vuosikatsastus* vuoden välein.

Uusintakatsastus voidaan suorittaa aikaisintaan kolme kuukautta ennen 1 momentin mukaista määräpäivää ja se tulee suorittaa kolmen kuukauden kuluessa määräpäivästä.

16 §

Proomut

Proomulle, joka on pituudeltaan vähintään 12 metriä, sekä vedenalaiseen työhön käytettävälle proomulle on suoritettava:

1) *peruskatsastus* ennen proomun asettamista liikenteeseen suomalaisena proomuna ja ennen proomun asettamista uudelleen liikenteeseen sen jälkeen kun sen laitteistoon tai runkoon on tehty olennaisia muutoksia;

2) *uusintakatsastus* viiden vuoden kuluessa peruskatsastuksesta tai edellisestä uusintakatsastuksesta, kuitenkin siten, että talviliikenteessä olevien proomujen pohjan ulkopuolinen tarkastus on suoritettava aikaisintaan kahden vuoden kuluttua ja viimeistään kolmen vuoden kuluessa peruskatsastuksesta tai edellisestä uusintakatsastuksesta; sekä

3) *vuosikatsastus* kansainvälisessä liikenteessä oleville proomuille vuoden välein ja vuosikatsastuksen sisältöinen katsastus muille proomuille kahden vuoden välein.

Uusintakatsastus voidaan suorittaa aikaisintaan kolme kuukautta ennen 1 momentin mukaista määräpäivää ja se tulee suorittaa kolmen kuukauden kuluessa määräpäivästä.

17 §

Kotimaanliikenteessä käytettävät lastialukset, joiden bruttovetoisuus on alle 150

Kotimaanliikenteessä käytettävälle lastialukselle, jonka bruttovetoisuus on alle 150, on suoritettava:

1) *peruskatsastus* ennen aluksen asettamista liikenteeseen suomalaisena aluksena ja ennen aluksen uudelleen asettamista liikenteeseen sen jälkeen, kun aluksen koneistoon tai runkoon on tehty olennaisia muutoksia;

2) *uusintakatsastus* viiden vuoden kuluessa peruskatsastuksesta tai edellisestä uusintakatsastuksesta; sekä

3) *vuosikatsastuksen sisältöinen katsastus* kahden vuoden välein.

Uusintakatsastus voidaan suorittaa aikaisintaan kolme kuukautta ennen 1 momentin mukaista määräpäivää ja se tulee suorittaa kolmen kuukauden kuluessa määräpäivästä.

18 §

Talviliikenteessä käytettävän aluksen rungonkatsastus

Edellä 14—17 §:ssä tarkoitettu uusintakatsastuksesta riippumatta on talviliikenteessä olleen aluksen runko katsastettava ennen kuin alusta uudelleen käytetään talviliikenteeseen. Tällainen katsastus ei kuitenkaan ole tarpeen merenkulkulaitoksen valtuuttaman hyväksytyin luokituslaitoksen luokittaman aluksen osalta eikä myöskään luokittamattoman aluksen osalta, jos merenkulkulaitos on vapauttanut aluksen tästä katsastuksesta.

19 §

Peruskatsastus

Peruskatsastukseen kuuluu aluksen rakenteen, koneiston ja varusteiden perusteellinen tarkastus, aluksen pohjan ulkopuolinen sekä kattiloiden täysi tarkastus.

Peruskatsastuksessa on saatava varmuus siitä, että

1) rakenneturvallisuuteen nähden yleinen järjestely, rakennusaine ja rakenneosien vahvuudet, kattilat ja muut painelaitteet sekä niiden varusteet, pää- ja apukoneistot, ohjauslaitteet ja sähkölaitteet;

2) varusteturvallisuuteen nähden hengenpelastusvälineet, paloturvallisuus-, paloilmotus- ja sammutuslaitteet sekä suojakaasulaitteistot, tutka, kaikuluotain, hyrräkompassi, luotsitikkaat, mekaaniset luotsihissit ja muut varusteet; sekä

3) radiolaitteet, mukaan lukien pelastusvenien ja -lauttojen radiolaitteet vastaavat aluksen turvallisuudesta annet-

tuja säännöksiä ja määräyksiä sekä Suomea velvoittavien kansainvälisten sopimusten vaatimuksia siinä käytössä, johon alus on tarkoitettu, sekä varmuus siitä, että alus kaikilta osiltaan on riittävän hyvin tehty ja että sen valot ja merkkikuviot sekä ääni- ja hätämerkinantolaitteet täyttävät niistä annetut säännökset ja määräykset.

Peruskatsastettaessa lastialusta, jonka bruttovetoisuus on vähintään 500 ja joka siirtyy Suomen alusrekisteriin Euroopan talousalueeseen kuuluvan valtion alusrekisteristä, on lisäksi soveltuvin osin noudatettava laivojen siirtämisestä yhteisössä rekisteristä toiseen annetun neuvoston asetuksen (ETY) N:o 613/91 säännöksiä.

20 §

Uusintakatsastus

Uusintakatsastukseen kuuluu aluksen rakenteen ja varusteiden tarkastus sekä pohjan ulkopuolinen tarkastus.

Uusintakatsastuksessa on saatava varmuus siitä, että alus on

1) rakenneturvallisuuden kannalta sen rakenteen, kattiloiden ja muiden painelaitteiden sekä niiden varusteiden, pää- ja apukoneistojen, ohjauslaitteiden ja sähkölaitteiden puolesta;

2) varusteturvallisuuden kannalta hengenpelastusvälineiden, paloturvallisuus-, paloilmotus- ja sammutuslaitteiden, tutkan, kaikuluotaimen, hyrräkompassin, luotsitikkaiden, mekaanisen luotsihissin ja muiden varusteiden puolesta; sekä

3) radiolaitteiden, mukaan lukien pelastusvenien ja -lauttojen radiolaitteet, puolesta hyväksyttävässä kunnossa ja sopiva siihen käyttöön, johon alus on tarkoitettu, ja että se vastaa voimassa olevien säännösten ja määräysten sekä Suomea velvoittavien kansainvälisten sopimusten vaatimuksia.

Aluksen valojen ja merkkikuvioiden sekä ääni- ja hätämerkinantolaitteiden on katsastuksessa todettava olevan niistä annettujen säännösten ja määräysten mukaisia.

21 §

Määräaikainen katsastus ja välikatsastus

Määräaikaisessa katsastuksessa tarkastetaan, että paloturvallisuusjärjestelyt ja palon- sammutuslaitteistot, hengenpelastuslaitteet ja

järjestelyt, radiolaitteet, navigointilaitteet, luotsitikkaat ja luotsihissit järjestelyineen sekä muut SOLAS 1974 -yleissopimuksen edellyttämät laitteet ovat kunnossa ja toimivia aluksen liikennöintialueet huomioon ottaen. Katsastuksessa tarkastetaan myös, että palontorjuntakaavio, merikortit, merenkulkukirjallisuus, kulkuvalot, äänimerkinantolaitteet ja hätämerkinantolaitteet ovat kunnossa ja vastaavat niistä annettuja säännöksiä ja määräyksiä.

Välikatsastuksessa on varmistettava, että rakenteet, kattilat, painelaitteet, koneistot varusteineen, aluksen ohjauslaitteet ja niihin kuuluvat ohjausjärjestelmät ja sähkölaitteet ovat hyvässä kunnossa. Säiliöaluksen osalta on myös varmistettava, että pumppuhuoneiden, kannella ja pumppuhuoneessa sijaitsevien lasti- ja polttoaineputkistojen, huuhotusputkiston, paineentasausventtiilien, liekkisuojiin sekä vaarallisiin vyöhykkeisiin asennettujen sähkölaitteiden kunto vastaa rakenneturvallisuukskirjan myöntämisen ehtoja ja että alusta voidaan turvallisesti käyttää. Sähkölaitteiden silmämääräisen tarkastuksen lisäksi on mitattava vaarallisissa vyöhykkeissä olevien sähkölaitteiden eristysvastus. Jos tarkastuksessa ei saada varmuutta siitä, että putkisto on hyväksyttävässä kunnossa, on ryhdyttävä lisätoimiin, kuten painekokeiden tekemiseen ja ainepaksuuksien mittaamiseen.

Välikatsastukseen kuuluu myös aluksen pohjan ulkopuolinen tarkastus. Pohjan ulkopuolisten tarkastusten väli ei saa ylittää kolmea vuotta.

22 §

Vuosikatsastus

Vuosikatsastuksessa on silmämääräisesti tarkastettava, että aluksen rakenteet, koneisto ja varusteet on ylläpidetty siten, että edellisessä katsastuksessa todettu merikelpoisuus on säilynyt ja ettei aluksessa viranomaisen hyväksymispäätöksen nojalla olevia varusteita tai laitteita ole luvatta poistettu tai vaihdettu.

23 §

Muut katsastustoimet

Edellä 18—22 §:ssä tarkoitettujen katsastusten yhteydessä tai niiden perusteella on lisäksi:

1) määrättävä aluksen liikennealue, joita ovat kotimaanliikenne (liikennealueet I, II ja III), itämerenliikenne, lähiliikenne, kaukoliikenne ja kansainvälinen liikenne;

2) ratkaistava, saako alusta käyttää talviliiikenteeseen;

3) tarkastettava, että aluksella on voimassa olevat turvallisuuskirjat sekä muut vaadittavat todistukset, asiakirjat ja säädökset;

4) varmistauduttava aluksen asianmukaisesta miehityksestä ja laivaväen pätevyyksistä;

5) katsottava, että alukseen on asetettu säädetyt kansi- ja lastimerkit;

6) varmistauduttava siitä, että alus muutenkin on joka suhteessa merikelpoisessa kunnossa; sekä

7) määrättävä matkustaja-aluksille suurin sallittu matkustajamäärä, joka ei saa olla suurempi kuin laivanisäntä tai päällikkö pyytää.

Jos alusta käytetään liikenteessä yksinomaan ulkomaan satamien välillä, voi merenkululaitos, ottaen huomioon liikenteen laadun, kuitenkin määrätä, että tällainen liikenne on rinnastettava suppeampaan siihen verrattavaan liikenteeseen.

3 luku

Vesien pilaantumisen ehkäisemiseksi suoritettavat katsastukset

24 §

Katsastusvelvollisuus

Öljysäiliöalukset, joiden bruttovetoisuus on vähintään 150, ja muut alukset, joiden bruttovetoisuus on vähintään 400, on 2, 5 ja 6 luvussa säädettyjen katsastusten lisäksi katsastettava niin kuin tässä luvussa säädetään.

Muissa kuin 1 momentissa tarkoitetuissa aluksissa on merenkululaitoksen hyväksymällä tavalla varmistettava, että aluksen pohjalle valunutta öljyä ei tyhjennetä aluksista aiheutuvan vesien pilaantumisen ehkäisemisestä annettujen säännösten ja määräysten vastaisesti.

25 §

Katsastukset

Edellä 24 §:ssä tarkoitetuille aluksille tulee suorittaa:

1) *peruskatsastus* ennen aluksen asettamista liikenteeseen suomalaisena aluksena ja ennen aluksen asettamista uudelleen liikenteeseen sen jälkeen, kun alukseen on tehty olennaisia muutoksia;

2) *uusintakatsastus* viiden vuoden kuluessa peruskatsastuksesta tai edellisestä uusintakatsastuksesta;

3) *välikatsastus* aikaisintaan kahden vuoden kuluttua ja viimeistään kolmen vuoden kuluessa peruskatsastuksesta tai edellisestä uusintakatsastuksesta; sekä

4) *vuosikatsastus* vuoden välein.

Uusintakatsastus voidaan suorittaa aikaisintaan kolme kuukautta ennen 1 momentin mukaista määräpäivää.

26 §

Perus- ja uusintakatsastus

Perus- ja uusintakatsastuksessa tulee tarkastaa, että pumppu- ja putkistojärjestelmä, pilssivesijärjestelmä, öljypitoisen veden poistojärjestelmän valvontalaitteistot, raakaöljy-pesujärjestelmä, painolastitilan riittävyys, säiliökoko, painolastin sijainti, jäteöljysäiliöt ja muut varusteet vastaavat aluksen turvallisuudesta sekä vesien pilaantumisen ehkäisemisestä annettujen säännösten ja määräysten sekä Suomea velvoittavien kansainvälisten sopimusten vaatimuksia siinä käytössä, mihin alus on tarkoitettu.

27 §

Välikatsastus

Välikatsastuksessa tulee tarkastaa, että aluksen varusteet ja niihin liittyvät pumppu- ja putkistojärjestelmät, mukaan luettuna öljypitoisen veden poistojärjestelmän valvontalaitteisto, raakaöljy-pesujärjestelmä sekä öljynerotus- ja suodatinlaitteisto, täyttävät aluksista aiheutuvan vesien pilaantumisen ehkäisemisestä annettujen säännösten ja määräysten vaatimukset.

28 §

Vuosikatsastus

Vuosikatsastuksessa on todettava, että alus ja sen varusteet on siten ylläpidetty, että edellisessä katsastuksessa todettu kunto on

säilynyt ja ettei aluksessa olevia viranomais-ten hyväksymispäätöksen mukaisia varusteita tai laitteita ole luvatta poistettu tai vaihdettu.

4 luku

Kemikaali- ja kaasusäiliöalusten katsastukset

29 §

Katsastusvelvollisuus

Kemikaali- ja kaasusäiliöalukset on 2, 3, 5 ja 6 luvussa säädettyjen katsastusten lisäksi katsastettava niin kuin tässä luvussa säädetään.

30 §

Katsastukset

Kemikaali- ja kaasusäiliöaluksille tulee suorittaa:

1) *peruskatsastus* ennen kuin alusta ensimmäisen kerran käytetään vaarallisten neste-mäisten kemikaalien tai nesteytettyjen kaasujen kuljettamiseen;

2) *uusintakatsastus* viiden vuoden kuluessa peruskatsastuksesta tai edellisestä uusintakatsastuksesta;

3) *välikatsastus* aikaisintaan kahden vuoden kuluttua ja viimeistään kolmen vuoden kuluessa peruskatsastuksesta tai edellisestä uusintakatsastuksesta; sekä

4) *vuosikatsastus* vuoden välein.

Uusintakatsastus voidaan suorittaa aikaisintaan kolme kuukautta ennen 1 momentin mukaista määräpäivää.

31 §

Perus- ja uusintakatsastus

Peruskatsastuksessa ja uusintakatsastuksessa on todettava, että aluksen rakenne, varusteet, laitteet, järjestelyt ja raaka-aineet täyttävät kemikaali- ja kaasusäiliöalusta koskevat erityismääräykset.

32 §

Välikatsastus

Välikatsastuksessa on todettava, että aluksen turvallisuuslaitteet ja muu varustus, mu-

kaan luettuna pumppaus- ja putkistojärjestelmät, täyttävät niitä koskevat säännökset ja määräykset ja ovat hyvässä kunnossa.

33 §

Vuosikatsastus

Vuosikatsastuksessa on todettava, että edellisessä katsastuksessa todettu kunto on säilynyt ja ettei aluksessa olevia viranomaisen hyväksymispäätöksen mukaisia varusteita tai laitteita ole luvatta vaihdettu.

5 luku

Käymäläjätevesijärjestelmien katsastukset

34 §

Katsastusvelvollisuus

Alukset, joiden bruttovetoisuus on vähintään 200, tai alukset, joiden hyväksytty henkilömäärä on suurempi kuin 10 henkilöä, on katsastettava niin kuin tässä luvussa säädetään.

35 §

Katsastukset

Edellä 34 §:ssä tarkoitetuille aluksille tulee suorittaa:

1) *peruskatsastus* ennen aluksen asettamista liikenteeseen suomalaisena aluksena ja ennen aluksen asettamista uudelleen liikenteeseen sen jälkeen, kun alukseen on tehty olennaisia muutoksia;

2) *uusintakatsastus* viiden vuoden kuluessa peruskatsastuksesta tai edellisestä uusintakatsastuksesta.

Uusintakatsastus voidaan suorittaa aikaisintaan kolme kuukautta ennen 1 momentin mukaista määräpäivää.

36 §

Peruskatsastus ja uusintakatsastus

Peruskatsastuksessa ja uusintakatsastuksessa tulee tarkastaa, että alus on varustettu merenkulkulaitoksen hyväksymällä käymäläjätteen käsittely- tai varastointilaitteistolla ja

että säiliökoko ja muut varusteet vastaavat aluksen turvallisuudesta sekä vesien pilaantumisen ehkäisemisestä annettujen säännösten ja määräysten sekä Suomea velvoittavien kansainvälisten sopimusten vaatimuksia siinä käytössä, johon alus on tarkoitettu.

6 luku

Lastiviivakatsastukset

37 §

Katsastukset

Alukselle, jonka pituus on vähintään 24 metriä, tulee suorittaa:

1) *peruskatsastus* ennen aluksen asettamista liikenteeseen suomalaisena aluksena ja ennen aluksen asettamista uudelleen liikenteeseen sen jälkeen, kun alukseen on tehty olennaisia lastiviivaan vaikuttavia muutoksia;

2) *uusintakatsastus* viiden vuoden kuluessa peruskatsastuksesta tai edellisestä uusintakatsastuksesta; sekä

3) *vuosikatsastus* vuoden välein.

Uusintakatsastus voidaan suorittaa aikaisintaan kolme kuukautta ennen 1 momentin mukaista määräpäivää.

38 §

Perus- ja uusintakatsastus

Perus- ja uusintakatsastuksessa tarkastetaan, että aluksen rakenne, varustus, järjestelyt, materiaalit ja mitoitus täyttävät vuoden 1966 kansainvälisen lastiviivayleissopimuksen (SopS 52/1968) ja siihen liittyvän vuoden 1988 pöytäkirjan tai alusten varalaidasta kotimaaliikenteessä annetun asetuksen (855/1988) vaatimukset. Peruskatsastuksessa voidaan määrätä myös Itämeren lastiviivoista tehdyssä sopimuksessa (SopS 26/1988) tarkoitettut Itämeren lastiviivat.

39 §

Vuosikatsastus

Vuosikatsastuksessa varmistetaan, ettei alukseen ole tehty sellaisia muutoksia, jotka vaikuttavat lastimerkin sijaintiin ja että aukkojen sulkulaitteet, suojakaiteet, tyhjennysportit ja kulutiet asuintiloihin ovat asian-

mukaisessa kunnossa. Kotimaanliikenteen aluksen vuosikatsastus tehdään meriturvallisuuskatsastuksen osana.

7 luku

Erityisiä säännöksiä

40 §

Katsastusajankohtien määräytyminen

Peruskatsastuksen jälkeiset katsastukset suoritetaan katsastusjakson kuluttua peruskatsastuspäivämäärästä.

Varusteturvallisuuksikatsastusten, radioturvallisuuksikatsastusten, vesien pilaantumisen ehkäisemiseksi suoritettavien katsastusten, kemikaali- ja kaasusäiliöalusten katsastusten, käymäläjätevesijärjestelmien katsastusten ja lastiviivakatsastusten ajankohdat tulee muuttaa merenkululaitoksen määräämän siirtymäajan kuluessa seuraamaan peruskatsastuspäivämäärästä laskettavia katsastusjaksoja.

Väli-, vuosi- ja määräaikainen katsastus voidaan suorittaa aikaisintaan kolme kuukautta ennen määräpäivää ja viimeistään kolmen kuukauden kuluessa määräpäivästä. Vuosikatsastusta ei suoriteta silloin kun alukselle suoritetaan uusinta-, väli- tai määräaikaikatsastus.

Ylimääräinen katsastus voidaan suorittaa alukselle tehtyjen huomattavien korjaustöiden, tapahtuneen merionnettomuuden, aluksella havaitun vian tai muun erityisen syyn sitä edellyttäessä.

41 §

Todistuskirjan voimassaolon jatkaminen

Jos muu todistuskirja kuin matkustajaluksen turvallisuuskirja on annettu lyhyemmäksi ajaksi kuin viideksi vuodeksi, merenkululaitos voi jatkaa todistuskirjan voimassaoloaikaan viideksi vuodeksi, jos tarvittavat vuosi-, väli- tai määräaikaikatsastukset on suoritettu.

Jos uusintakatsastus on suoritettu ennen todistuskirjan määräajan päättymistä eikä uutta todistuskirjaa saada ajoissa, merenkululaitos voi jatkaa edellisen todistuskirjan voimassaoloaikaan enintään viidellä kuukaudella.

Jos alus ei ole todistuskirjan määräajan päättyessä satamassa, jossa uusintakatsastus

voidaan esteettä suorittaa, merenkululaitos voi jatkaa todistuskirjan voimassaoloa kunnes alus pääsee katsastuksen kannalta sopivaan satamaan, kuitenkin enintään kolmella kuukaudella. Aluksella tulee satamasta lähtiessä olla uusi todistuskirja ja sen määräaika tulee laskea edellisen todistuskirjan alkuperäisestä päättymisajankohdasta.

Jos alus tekee lyhyitä matkoja eikä uusintakatsastusta voida järjestää tässä pykälässä säädettyllä tavalla, merenkululaitos voi pidentää todistuskirjan voimassaoloaikaan enintään yhdellä kuukaudella. Uuden todistuskirjan määräaika tulee laskea edellisen todistuskirjan alkuperäisen määräajan päättymisestä.

Jos kotimaanliikenteessä olevaa alusta ei ilman kohtuutonta haittaa tai viivytystä voida ennen tämän asetuksen mukaisen katsastusjakson päättymistä katsastaa uudelleen, merenkululaitos voi pidentää todistuskirjan voimassaoloaikaan siihen saakka, kunnes katsastus voidaan suorittaa. Tällainen pidennys saa ulottua enintään liikennekauden loppuun.

42 §

Aluksen muuttaminen katsastuksen jälkeen

Katsastuksen suorittamisen jälkeen ei aluksen rakenteellisessa järjestelyssä, koneistossa, varusteissa tai muussa katsastuksen kohteessa saa tehdä muutosta ilman merenkululaitoksen suostumusta.

43 §

Todistuskirjan uusiminen ja sen voimassaolon lakkaaminen

Todistuskirja on uusittava, jos aluksen nimi tai rekisteröintipaikka muuttuu.

Todistuskirja lakkaa olemasta voimassa, jollei siihen ole tehty merkintää säädetystä vuosi-, väli- tai määräaikaikatsastuksesta taikka jos alukseen on tehty muutos 42 §:n vastaisesti tai alus siirtyy toisen maan lipun alle.

44 §

Katsastuksessa havaittu puutteellisuus

Jos katsastuksessa havaitaan aluksessa vika tai puute, on katsastajan ilmoitettava siitä aluksen päällikölle tai laivaisännälle,

asetettava määräaika sen korjaamiselle tai poistamiselle ja tehtävä siitä asianmukainen merkintä katsastuslomakkeeseen. Vian tai puutteen korjaamisesta tai poistamisesta on määräajan kuluessa ilmoitettava merenkulkulaitokselle.

45 §

Aluksen pysäyttäminen ja käytön kieltäminen

Aluksen pysäyttämisestä ja käytön kieltämisestä sekä pakkokeinoissa annettavasta virka-avusta ja näitä asioita koskevasta muutoksenhausta säädetään alusturvallisuuden valvonnasta annetussa laissa (370/1995).

46 §

Katsastustodistukset sekä todistus- ja turvallisuuskirjat

Edellä 2—6 luvussa tarkoitettujen katsastusten perusteella annetaan, jollei aluksessa ole havaittu olennaisia puutteita, tai sen jälkeen kun sellaiset puutteet on korjattu, seuraavat katsastustodistukset sekä todistus- ja turvallisuuskirjat tai tehdään niihin merkintä suoritetusta määräaikaisesta katsastuksesta taikka väli- tai vuosikatsastuksesta:

1) merenkulkulaitoksen vahvistama katsastustodistus; katsastustodistus tai sen jäljennös on säilytettävä aluksella näkyvällä paikalla;

2) matkustaja-aluksen turvallisuuskirja kansainvälisessä liikenteessä olevalle matkustaja-alukselle;

3) lastialuksen rakenneturvallisuuskirja ja lastialuksen varusteturvallisuuskirja kansainvälisessä liikenteessä olevalle lastialukselle, jonka bruttovetoisuus on vähintään 500;

4) lastialuksen radioturvallisuuskirja kansainvälisessä liikenteessä olevalle lastialukselle, jonka bruttovetoisuus on vähintään 300;

5) öljystä aiheutuvan vesien pilaantumisen ehkäisemistä koskevien säännösten ja

määräysten noudattamisesta annettava kansainvälinen todistuskirja;

6) käymäläjätevedestä aiheutuvan vesien pilaantumisen ehkäisemistä koskevien määräysten noudattamisesta annettava kansainvälinen todistuskirja kansainvälisessä liikenteessä olevalle sellaiselle alukselle, jonka hyväksytty henkilömäärä on vähintään 50;

7) kemikaali- ja kaasusäiliöalusten katsastuksesta annettava kansainvälinen todistuskirja; sekä

8) lastiviivakirja.

Jos merenkulkulaitoksen valtuuttama luokituslaitos suorittaa katsastuksen, se voi antaa väliaikaisen todistus- tai turvallisuuskirjan. Alukselle on kuitenkin viiden kuukauden kuluessa katsastuksesta hankittava merenkulkulaitoksen tai 3 §:n 3 momentissa mainitun viranomaisen antama todistuskirja.

47 §

Poikkeusten myöntäminen

Merenkulkulaitos voi myöntää yksittäistapauksessa poikkeuksia tämän asetuksen säännöksistä tai sen nojalla annetuista määräyksistä, jos se katsoo tämän asetuksen tai sen nojalla annettujen määräysten soveltamisen kohtuuttomaksi. Poikkeukset eivät saa kuitenkaan olla ristiriidassa Suomea velvoittavien kansainvälisten sopimusten kanssa.

Poikkeuspäätösten voimassaoloon sovelletaan, mitä todistuskirjojen voimassaolosta tässä asetuksessa säädetään.

48 §

Katsastusmaksut

Katsastuksista suoritettavista palkkioista ja maksuista säädetään erikseen.

49 §

Voimaantulo

Tämä asetus tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 2000.

Tällä asetuksella kumotaan 16 päivänä syyskuuta 1983 alusten katsastuksista annettu asetus (748/1983) siihen myöhemmin tehtyine muutoksineen ja 30 päivänä maa-

liskuuta 1973 alusten lastimerkistä annettu
asetus (288/1973).

Helsingissä 3 päivänä joulukuuta 1999

Tasavallan Presidentti

MARTTI AHTISAARI

Liikenneministeri *Olli-Pekka Heinonen*